

Válasz

Trampus Péter, az MTA doktora bírálatára

Nagyon szépen köszönöm az alapos bírálatot, az értékelést, s különösen azt a megértést, amellyel a szokványosnak nem mondható tudományos pályám eredményeit és ennek megfelelően egy szerkezetében, és tartalmában sem szokványos dolgozatomat kezelte. A bírálatban megfogalmazott észrevételekre, kérdésekre az alábbiakban válaszolok.

Mindenekelőtt a bíráló, s minden olvasó elnézését kérem az elütésekért, s a dolgozat technikai jellegű hibáiért, ezekre nincs mentségem. A terminológiai következetlenséget magam is megengedhetetlennek tartom, de mentségemül azt tudom felhozni, hogy a terminológia a nukleáris energetika területén sok tekintetben a hazai műszaki fogalomrendszertől függetlenül fejlődött, s fejlődik ma is, amelyet következetesen fel kell számolni. A különböző időszakokban más és más szóhasználat volt a jellemző, ami átszűrődött a dolgozatba is.

Bírálóm kifogásolja, hogy a szövegben túl nagy hangsúlyt kapnak a hatósági szabályok. Ezeket azért tartottam szükségesnek idézni, mert ezek szabják meg az atomerőműben az új tudományos eredmények bevezethetőségét. Egyetértek, e hivatkozások száma bizonyára nem optimális, s a szabályozás nyelvezete, s így helyenként a dolgozaté is, külön magyarázatra szorult volna.

Bírálóm jogosan hiányolja a nemzetközi összevetést az üzemidő hosszabbítás megvalósítása és megalapozása terén. Két példát, a finn Loviisa-i Atomerőmű és az oroszországi Kolai Atomerőmű estét vehettem volna összehasonlításképp, de nem tettem, csak kijelentettem, a paksi atomerőmű úttörő munkát végzett az üzemeltetési engedély szisztematikus meghosszabbítása tekintetében. Bár a dolgozatban ennek indoklására nem tértem ki, kijelenthető ez még akkor is, ha tudjuk, hogy az említett két atomerőműben a paksihoz képest előbb történt meg az üzemidő meghosszabbítása. A Loviisa-i Atomerőmű esete mind jogilag, mind pedig műszakilag különbözik a paksiétól: Jogilag egy időszakos biztonsági felülvizsgálattal léptek át a tervező által figyelembe vett harminc éves határon, s nem az üzemeltetési engedély megújításával, amely terjedelmében lényegesen felülmúlja előbbi igényeit, s a hazai gyakorlatban e két folyamat, illetve eljárás egymás mellett létezik. Műszaki értelemben pedig a két típus – a mindkét erőműben meglévő kvázi azonos szovjet főberendezésektől eltekintve – lényegesen eltér egymástól, különösen például az építészet vonatkozásában. A Kolai Atomerőműben (az elvét tekintve) üzemeltetési engedély megújítása történt, de ennek döntő feltétele – a reaktortartály állapotának alapos elemzésétől eltekintve – azoknak a biztonságnövelő intézkedéseknek és rekonstrukcióknak megvalósítása volt, amelyeket a többi VVER üzemeltető már rég megtett. Következésképp a dolgozatban azért kerültem az összehasonlítást, mert az elég nyilvánvalóan még inkább a jogi, szabályozásbeli és előéletbeli különbségeket hozta volna ki, mintsem a műszaki azonosságokat és különbségeket.

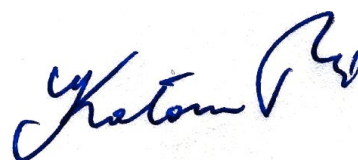
A tézisekben megfogalmazott új tudományos eredményekkel kapcsolatban elfogadom Bírálóm álláspontját:

Valóban a III. tézis szervesen kapcsolódik az első kettőhöz. A külön tézispontként való megfogalmazását azért tartottam célszerűnek, mert ez az implementációról szól, amely során valóban megvalósultak az I. és II. tézisben előkészített, tudományosan megalapozott intézkedések. Elfogadom, lehetett volna ezt az első két tézis gyakorlati értékeléseként megjeleníteni.

A VI. tézis megfogalmazásában az az elmúlt harminc év során szerzett személyes, s mondhatni iparági tapasztalat motivált, amely messzemenően bizonyította, milyen jelentős hatása van a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség biztonsági követelményeinek és irányelveinek a nukleáris biztonságra, a nukleáris ipar magatartására világszerte. Azok a nemzetközi normatív dokumentumok, amelyek kidolgozásában részt vettem, általános alkalmazást nyertek, s meghatározzák az adott területen az atomerőművek üzemeltetőinek tevékenységét, a nemzeti szabályozásokat is, sőt a formálódó európai szabályozást is, s aktuálisan az European Nuclear Safety Regulatory Group célzott biztonsági felülvizsgálatokra vonatkozó elvárásait. Nyilvánvaló, hogy itt nem annyira a tudományos újdonság, mint az ellenőrzöttség és az elfogadottság a döntő, amelyet ezekben a dokumentumokban kifejeződő nemzetközi tudományos konszenzus is tükröz. Örömmel vettem, hogy Bírálóm is lényegében így értékeli e nemzetközi normák fontosságát. Kétségtől igaza van Bírálómnak abban, hogy az ezen a téren elvégzettek a nemzetközi műszaki-tudományos közéleti tevékenység eredményeként foghatók fel.

Végezetül ismét megköszönöm Bírálóm alapos, körültekintő munkáját, felvetéseit, építő kritikáját, amelyek megfelelően és a helyes irányban motiválnak majd a jövőben a további tudományos tevékenységem során.

Fadd, 2012. április 26.

Katona Tamás János